

Vzpomínky na Vladislava Malého

Memories of the Vladislav Malý

Po dlouhé nemoci v poklidu v ranních hodinách dne 19. července 2024 odešel ve věku 80 let entomolog a terarista Vladislav Malý (obr. 1).

O Vládovi bylo na stránkách *Klapalekiany* (3–4/2017, 1–2/2022) či *Živy* (1/2023, 6/2024) napsáno hodně, a tak bychom se neradi opakovali. Nicméně Vlád'a byl jedním z českých entomologů, který přesáhl hranice naší malé země, a proto připojujeme upravenou verzi předešlých článků v anglickém jazyce pro zahraniční kolegy. Za tímto textem navazují vzpomínky Vlád'ových přátel.

Vladislav Malý was born in 1944 in Prague and lived there most of his life. He trained as a circuit fitter, completing his certification at the Technical School of Communications in 1964, and later attended evening high school. He briefly studied the Faculty of Natural Science at Charles University, though he did not complete his studies due to health issues.

From a young age, he had an exceptional interest in nature. He began by collecting butterflies (Lepidoptera), then shifted his focus to beetles (Coleoptera). His interest gradually evolved from a hobby into a professional activity, eventually leading him to specialize in the study of the superfamily Scarabaeoidea. Throughout his life, he also collected other groups of beetles, such as longhorn beetles (Cerambycidae). For much of his life, he collaborated professionally with leading scarab beetle experts, both locally and internationally, including Henry F. Howden, Oleg N. Kabakov, Patrick Arnaud, Bruce D. Gill, and Marc Soula. He is the (co-)author of several taxonomic publications on representatives of the Scarabaeoidea superfamily (see below). Several beetles have been named in his honour, such as *Rhyssmodes malyi* and *Omorgus vladislavi* (for more see below).

Vlád'a dedicated his life to collecting and devoted much time and effort to it (Fig. 2). His beetle collection, especially that of scarab beetles, is truly unique, comprising several tens of thousands of specimens from all continents. It ranks among the largest and most species-rich scarab collections in the world. Today, it is housed in the repositories of the National Museum (Prague, Czechia), where it was moved toward the end of his life. Vlád'a also collected a wide range of other natural things.

His love for nature extended beyond insects. Throughout most of his life, he kept various animals, especially reptiles (Fig. 3), but also scorpions and flower beetles. Among his favourite animals were bullsnakes (*Pituophis* sp.) and horned vipers (*Vipera ammodytes*). He was one of only a few people in the country to have kept Fennec foxes (*Vulpes zerda*) and Eurasian

Obr. 1. Vlád'a byl i vášnivým houbařem. Momentka z novoročního výletu za uchem jidášovým (*Auricularia auricula-judae*). Fotografie Jan Schneider.

Fig. 1. Vlád'a was also a passionate mushroom picker. A moment from the New Year's trip for Jew's ear (*Auricularia auricula-judae*). Photography by Jan Schneider.

scops owls (*Otus scops*) in captivity. He considered his greatest achievement in terrarium breeding to be what was probably the first successful breeding of Afghan scorpions of the genus *Buthus* in the late 1960s, and also Greek tortoises (*Testudo graeca*). His most notable accomplishment in “entomological breeding” was breeding the flower beetle *Pachnoda savignyi* (Gory et Percheron, 1833), from breeding material brought from Algeria in 1972. It was one of the first foreign flower beetles to be kept in Czechoslovakia. His passion for terrarium keeping is also evident from his role in the 1980s as chairman of the Terrarium section of the Czechoslovak Breeders' Association. From 1986 to 1990, he was also the chairman of the terrarium breeding organization EntoTera, where he organized lectures and non-commercial exhibitions of terrarium animals. He was a member of the Prague Terrarium Society (since 1990) and the Czech Zoological Society (since 1974).

But let's return to entomology. Just as in terrarium keeping, Vlád'a was deeply involved in entomological society activities. He had been a member of the Czech Entomological Society since 1959, an impressive 65 years, and from 2017, he was also an honorary member. Aside from his professional work, his most significant contribution to entomology was undoubtedly the longstanding organization of the “International Insect Collectors' Meeting” (Fig. 4). Under

his leadership, this event ran for nearly 40 years and continues to bring together over 500 entomologists from around the world every spring and autumn. In 2021, the Czech Entomological Society awarded him a lifetime achievement award for his contributions to entomology.

Vlád'a also attended numerous similar events across Europe, many of which either ceased or emerged over the course of his life, though some still continue today. One notable trait of his was a passion for travel. He explored nearly the entire world, building many friendships abroad in the process. He visited several dozen exotic countries, many of them multiple times, including Algeria, Australia (Fig. 5), Argentina, Ecuador, Colombia, Mongolia, Panama, and Mexico. In fact, he visited Mexico seven times! The driving force behind his travels was primarily his desire to discover exotic beetles, observe them in their natural habitats, and understand their biology and life strategies. Besides insects, Vlád'a also brought back numerous other natural things from his travels, many of which enriched the collections of the National Museum Prague.

With Vlád'a's passing, a significant chapter in not only Czech but at least European entomology has come to a close. His contributions in the field of terrarium keeping cannot be overlooked either. Under his leadership, the International Insect Collectors' Meeting became

Obr. 2. Vlád'a vracující se z výpravy na u nás velmi vzácné chroustky žluté (*Amphimallon ruficorne*). Bývalý vojenský výcvikový prostor Milovice-Mladá, 27.VI.2012. Archiv Davida Krále.

Fig. 2. Vlád'a returning from an expedition to look for *Amphimallon ruficorne*, which are very rare in Czechia. Former military training area Milovice-Mladá, 27.vi.2012. Archive of David Král.

Obr. 3. Vlád'a s krajtou Kinghornovou (*Simalia kinghorni*), která patří mezi nejdelší stromové hady světa. Austrálie, severní Queensland, Národní park Tully Gorge, 9.I.2008. Fotografie Štefan Dolák.

Fig. 3. Vlád'a and Kinghorn python (*Simalia kinghorni*), which is one of the longest tree snakes in the world. Australia, North Queensland, Tully Gorge National Park, 9.i.2008. Photography by Štefan Dolák.

one of the largest events of its kind in the world, attracting a large international community of entomologists to Prague each year. The event has earned a tremendous reputation, and we can only hope that Vlád'a's legacy will endure after his departure.

BIBLIOGRAFIE – BIBLIOGRAPHY

- KRÁL D. & MALÝ V. 1993: New records of Scarabaeoidea from Bulgaria. *Acta Societatis Zoologicae Bohemicae* **57**: 17–29.
- KRÁL D., MALÝ V. & SCHNEIDER J. 2001: Revision of the genera *Odontotrypes* and *Phelotrupes*. *Folia Heyrovskyana Supplementum* **8**: 1–178.
- JAMESON M. L., RATCLIFFE B. C. & MALÝ V. 2002: Review of the genus *Acrobolbia* with remarks on its classification, and a key to the world genera of Cyclocephalini (Coleoptera: Scarabaeidae: Dynastinae). *Folia Heyrovskyana* **10** (1): 1–15.
- HOWDEN H. F. & MALÝ V. 2005: *Cryptoryctes tricornutus* sp. nov. from the Northern Territory, Australia. *Canadian Entomologist* **137**: 274–277.
- MALÝ V. 2006: A new species of Cyclocephala from Central America and descriptive notes on two species of Cyclocephala from South America. *Les Cahiers Magellanes, Hors Série* **22**: 1–11.
- MALÝ V. & POKORNÝ S. 2008: Two new species of *Coprophanæus* from Mexico and Costa Rica. *Les Cahiers Magellanes, Hors Série* **27**: 1–8.

Obr. 4. Jubilejní 60. ročník „Mezinárodního setkání sběratelů hmyzu“, zleva doprava: Jakub Rolčík, Vladislav Malý, Jan Schneider, Jan Horák, Jan Farkač, Petr Zábranský, Jan Hron, Sergej Murzin a Eric Jiroux. Praha, 5.III.2016. Fotografie Vladimír Vrabec.

Fig. 4. The 60th anniversary of “the International Meeting of Insect Collectors”, from left to right: Jakub Rolčík, Vladislav Malý, Jan Schneider, Jan Horák, Jan Farkač, Petr Zábranský, Jan Hron, Sergej Murzin, and Eric Jiroux. Prague, 5 March 2016. Photography by Vladimír Vrabec.

- MALÝ V. & MONTREUIL O. 2011: Un nouveau Scarabaeus Linné d'Arabie Saoudite. *Catharsius. La Revue* **4**: 5–8.
- KRÁL D., MALÝ V. & SCHNEIDER J. 2012: Enoplotrupes (E.) rhinoceros sp.nov. and E. (Tyrannotrupes) tyrannus subgen.nov., sp.nov. from India and Myanmar. *Les Cahiers Magellanes, Hors Série* **34**: 1–11.
- KRÁL D., MALÝ V. & SCHNEIDER J. 2014: Odontotrupes (Odontotrupes) hubeicus sp. nov. from Hubei, China. *Acta Societatis Zoologicae Bohemicae* **78**: 213–217.
- KRÁL D., MALÝ V. & SCHNEIDER J. 2015: Descriptions of four new Enoplotrupes from China. *Studies and Reports Taxonomical Series* **11**: 323–337.
- KRÁL D., MALÝ V. & SCHNEIDER J. 2015: Descriptions of two new Enoplotrupes species from Kachin, Myanmar. *Folia Heyrovskyana, Series A* **23**: 37–46.

Taxony pojmenované na počest Vladislava Malého – Taxa Named in Honour of Vladislav Malý

Coleoptera: Scarabaeoidea:
Scarabaeidae: Aphodiinae

Rhyssmodes malyi Rakovič, 1982: 10. Type locality: “Mongolia. Ulan Batar”.

Scarabaeidae: Dynastinae

Cyclocephala malyi Dupuis, 2014: 52. Type locality: “Equateur, Province de Pastaza, Aranjuno, env. 750 m”.

Eophileurus malyi Endrödi, 1978: 184. Type locality: “Patani, Südsiam”.

Scarabaeidae: Rutelinae

Dorysthetus malyi Soula, 2010: 43. Type locality: “C. R. Guanacaste prov. / Finca Nueva Zelandia + env. / 300–600m; 10° 49' 52" N 85° 24–28' W”.

Pelidnota malyi Soula, 2010: 36. Type locality: “Ecuador / Prov. Pichincha / Pacto env. 860 m”.

Pelidnota vladimalyi Moore & Jameson, 2013: 380. Type locality: “ECU. IMBABURA / PACTO env. / 700–1150m / nr. Rio Guayllbamba”.

= *Pelidnota malyi* Soula 2010: 58 (junior primary homonym of *P. malyi* Soula 2010: 36–37).

= *Pelidnota vladislavmalyi* Soula 2010: 65 (unavailable name).

= *Pelidnota vladislavmalyi* Soula 2011: 84 (homonym (based on an unavailable name), replacement name for *P. malyi* Soula 2010: 58).

Pseudohypaspidius malyi Soula, 2005: 380. Type locality: “Ecu; provin. du Napo; Baeza, environ 1900 m”.

Scarabaeidae: Scarabaeinae

Dichotomius (Selenocopris) malyi Maldaner, Nunes & Vaz-de-Mello, 2015: 556. Type locality: “BRAZIL: São Paulo”.

= *Dichotomius (Luederwaldtinia) malyi* Maldaner, Nunes & Vaz-de-Mello, 2015

Phanaeus (Notiophanaeus) malyi Arnaud, 2002: 4. Type locality: “Costa Rica, Est. Queb. Bonita, 50m, Res. Biol. Carara, Prov. Puntarenas”.

= *Phanaeus pyrois malyi* Arnaud, 2002

Trogidae: Omorginae

Omorgus (Omorgus) vladislavi Kawai, 2009: 73. Type locality: “Innisfail env. (S 17° 40' 270; E 146° 02' 010), 43m in altitude, North Queensland, Australia”.

= *Omorgus (Omorgus) incognitus* Strümpfer & Scholtz, 2011

REFERENCES

ARNAUD P. 2002: Description de nouvelles espèces de Phanaeides (Col. Scarabaeidae). *Besoiro* **8**: 2–5.

DUPUIS F. 2014: Trois nouveaux Cyclocephalini de la région andine (Coleoptera, Dynastidae). *Coléoptères* **20** (7): 49–56.

ENDRÖDI S. 1978: Zwei neue Eophileurus-Arten aus Thailand (Coleoptera, Melolonthidae: Dynastinae). *Annales Historico-Naturales Musei Nationalis Hungarici* (Budapest) **70**: 183–185.

Obr. 5. Vlád'a na zastávce v Barcaldine cestou z Queensland do Northern Territory. Austrálie, 22.XII.2007. Fotografie Štefan Dolák.

Fig. 5. Vlád'a at a stop in Barcaldine on the way from Queensland to the Northern Territory. Australia, 22.xii.2007. Photography by Štefan Dolák.

- KAWAI S. 2009: A new species of the genus *Omorgus* Erichson, 1847 (Coleoptera, Trogidae) from Australia. *Kogane* (Tokyo) **10**: 73–76.
- MALDANER M. E., NUNES R. V. & VAZ-DE-MELLO F. Z. 2015: Taxonomic revision of the *Dichotomius speciosus* (Waterhouse, 1891) species group (Coleoptera: Scarabaeidae: Scarabaeinae). *Zootaxa* **3986** (5): 549–560.
- MOORE M. R. & JAMESON M. L. 2013: Taxonomic and Nomenclatural Changes in the Pelidnotine Scarabs (Coleoptera: Scarabaeidae: Rutelinae: Rutelini). *The Coleopterists Bulletin* **67** (3): 377–387.
- RAKOVIČ M. 1982: A revision of the genus *Rhyssmodes* Reitter (Coleoptera, Scarabaeidae, Aphodiinae). *Annotaciones Zoologicae et Botanicae* (Bratislava) **147**: 1–20.
- SOULA M. 2005: Rutelini 2, Révision des Anticheirina 3. *Les Coléoptères du Monde* **26** (3): 297–409.
- SOULA M. 2010: Rutelini 4. Révision des “Pelidnotina 4”. *Les Coléoptères du Nouveau Monde, Besoiro Supplément*, 1–65.
- SOULA M. 2011: Geniatiini 1. Révision du genre *Bolax*. *Les Coléoptères du Nouveau Monde, Besoiro Supplément*, 1–85.

David SOMMER & David KRÁL

Vzpomínky – Memories

Vlád'a Malý svůj život zasvětil entomologii. Byla pro něj vším. O jeho zásluhách na její propagaci, o jeho vědomostech, zkušenostech a odborných statích toho bylo již napsáno mnoho. Dovolte mi proto, vzpomenout na Vlád'u jako na dlouholetého kamaráda, se kterým mě kdysi v polovině devadesátých let spojila osudová náhoda a měl jsem jedinečnou možnost

Obr. 6. Pralesní oslava Silvestra v Queensland Cape Tribulation. Vpravo Vladislav Malý, vlevo Štefan Dolák. Austrálie, 31.XII.2014. Archiv Štefana Doláka.

Fig. 6. New Year's Eve celebration in Queensland Cape Tribulation. Right Vladislav Malý, left Štefan Dolák. Australia, 31.xii.2014. Archive of Štefan Dolák.

s ním odborně spolupracovat, cestovat a věnovat se praktické terénní entomologii, což byl vlastně splněný klukovský sen nás obou, přestože nás věkově dělila jedna generace.

Podnikli jsme společně mnoho entomologických cest a výprav, navštívili jsme mnoho zemí, zejména střední a jižní Ameriky, opakovaně jsme cestovali Austrálií (obr. 6). Stejně jsme si užívali i naše entomologické toulky po naší vlasti. Z mého pohledu považuji toto entomologické období za šťastné a naplněné a vím, že tak ho vnímal i on. A to nejen díky entomologickým úspěchům, ale hlavně pro naše osobní propojení a vzájemnou podporu, nejen odbornou, ale hlavně tu lidskou. Myslím, že mohu směle říct, že všechny naše společné cesty a strávený čas z nás učinili nejen spolehlivý tandem, ale i kamarády.

Odchodem Vládi do entomologického nebe v mé paměti navždy zůstanou všechny naše úsměvné i méně úsměvné historky a situace. Bohužel, už si je nebudeme moci připomínat společně.

Štefan DOLÁK, v Žebráku dne 7. srpna 2024

Vladislav is no more and his disappearance leaves a whole series of sacred memories from the Prague fair that we remember. Organizer of these famous international meetings since 1986, he was an honorary member of the Czech Entomological Society and excellent expert of Scarabaeidae. He will leave the memory of an honest man, sometimes grumpy, sometimes stressed – which seems to be the lot of organizers of entomological events. It is no offense to Vladislav to say that his English could be perfected – his smile and the pleasure he had to invite us to the restaurant on Saturday night remained for us the best of communications. Let's hope these encounters survive their founder.

Eric JIROUX, in Conflans-Sainte-Honorine (France), August 28, 2024

Vlád'u Malého jsem znal od konce sedmdesátých let díky našemu společnému zájmu o teraristiku. Každý rok jsme jezdili do Chlumu u Třeboně na víkendová teraristická setkání, která pořádal pan Jiří Niedl. Kolem 100 lidí, velmi specifických, podobně jako v entomologické komunitě. Ostatně překryv obou koníčků byl vcelku častý. Vlád'u si pamatuji jako vášnivého diskutéra. Přednášejícímu obvykle vynadal, nejvíce mi utkvěla jeho hádka s panem Václavem Laňkou, kde se vzájemně obviňovali, kdo v Bulharsku zničil lokalitu *Lamprostus torosus* (dnes *Carabus torosus* Frivaldsky, 1835). Zda ji opravdu zničili nevím, ale podezřelejší byl Laňka, protože ten tam jel se skupinou pionýrů. Postupně jsme se s Vlád'ou skamarádili, já tehdy vstoupil i do jeho organizace EntoTera. To nic neměnilo na tom, že mi vždy nejprve vynadal a pak se teprve diskutovalo.

Léta jsme plánovali společnou expedici, k tomu bohužel nikdy nedošlo. Lituji toho, nejen, protože byl Vlád'a zkušený lovec, ale i proto, že cesta s ním by nepochybně nebyla nudná. Po revoluci jsme spolu asi tři roky jezdili po burzách. Paříž, Frankfurt, Liège, Basilej, Vídeň, Berlín. Zasluhou Vládi se žádná cesta neobešla bez nějaké kratochvíle. Tu ztratil pas, tu se mi zřítíl do kufru auta, tu nás zavedl do jiné země. Obchodně byl nevyzpytatelný, brouci byli drazí, ale třeba v Paříži prodával špendlíky laciněji než jejich výrobci, kteří měli stůl hned vedle něho. I proto jsem všechnen materiál a literaturu celá leta kupoval jen od něj. Bral jsem to trochu jako charitu, Vlád'u jsem měl prostě rád.

Obr. 7. Vlád'a vypráví jednu ze svých historek. Entoslet u Radka Dundy v Újezdu u Chcebuzi dne 25.VIII.2013. Zleva: Petr Zábranský, Jan Macek, Ladislav Mencl, Vladislav Malý a Stanislav Jákl. Fotografie Jan Schneider.

Fig. 7. Vlád'a is telling one of his stories. Entoslet at Radek Dunda's home in Újezd u Chcebuzi on 25.viii.2013. From the left: Petr Zábranský, Jan Macek, Ladislav Mencl, Vladislav Malý, and Stanislav Jákl. Photography by Jan Schneider.

Vždy se vztekal a já podle něj dělal vše špatně. Až mi jednou ruply nervy. Kupoval jsem krabice a on mi opět nadával. Tak jsem se do něj pustil také. „Viš ty, kdo já jsem?!“. To ho uzemnilo. „Já jsem zákazník!“. Po chvíli to pochopil a pak jsme se již bavili normálně. Po uzavření obchodu jsme si obvykle šli sednout do kavárny nedaleko od jeho obchodu. A tam jsme si obvykle popovídali normálně, s rozumnou dávkou rozčilování. To jsou chvíle s Vládou, na které nejraději vzpomínám.

Nejvíce si ho považuji za organizaci mezinárodních výměnných dnů, zejména vzpomínám na akce konané ještě na Vinohradech, s láskou vzpomínám na nepohyblivé chumle návštěvníků na hlavním schodišti. Nakonec to ve své době byla největší akce na světě. To by nikdo jiný, než Vláda nedokázal.

Také vzpomínám, jak jsme ho s Martinem Häckelem opakovaně v Ústřední vojenské nemocnici léčili. Pacient byl stejný jako ve všem, všechno jsme dělali špatně. Až poslední léta byl smířlivější a pokornější.

Nakonec bych zmínil výtečnou historku. Říkali jsme mu Petit, nakonec se tak jmenoval. Po jedné burze mi od Erica Jirouxe přišel dopis s obálkou pro Vládu, kde mne Eric žádal, abych Vládovi dopis předal, že mu ho pošta stále vrací. Adresa byla správná, ale dopis byl adresován na Monsieur Petit.

Vládo, díky, že jsi byl a přeji ti tam, kde jsi, mnoho krásných úlovek!

Vladimír BENEŠ st., v Řeporyjích dne 10. září 2024

Vladislav Malý byl pro mne vždy pojmem a entomologickou osobností. Možná i proto, že se zabýval hlavně vrubounovitými brouky z nadčeledi *Scarabaeoidea*, která mi vždy imponovala. Když jsem s entomologií jako koníčkem začínal, Vláda už tehdy organizoval mezinárodní setkání a výměnné dny. Stal se pro mě vlastně kolegou, se kterým jsem mohl vést odborné diskuse, byl vždy velmi vstřícný a vzájemné návštěvy s porovnáváním materiálu nebyly nikdy problémem. Jeho obrovská sbírka se spoustou vzácných druhů byla neuvěřitelnou studnicí ke studiu. Troufám si tvrdit, že jsme byli přáteli. Nakonec vše vyvrcholilo několika vzájemnými společnými pracemi spolu s dalším vynikajícím entomologem Davidem Králem. Popsali jsme dohromady několik desítek nových druhů brouků z čeledi chrobákovitých (*Geotrupidae*).

Vláda byl však nejen výborným entomologem, ale i zábavným člověkem. Většinou sice chvíli trvalo, než z něj spadla maska rádoby přísného a často hlučného člověka, ale potom to stálo za to. Historky, nejen entomologické, ale i ze života, z něj padaly jako z běžícího pásu. A že to nebyly historky běžné mi potvrdí několik dalších kamarádů, se kterými jsme s Vládou sedávali pravidelně u společného ohně (obr. 7). Tak alespoň jednu oblíbenou bych v rámci vzpomínky na Vládu s vámi sdílel.

Vláda Malý jako mladý entomolog odjel sbírat brouky na Slovensko. Dostal se tehdy do odlehlejší a málo obydlené oblasti, kde se spokojeně věnoval sběratelské činnosti. Z idylky ho však vytrhlo v terénu poměrně netradiční setkání s policií, jejíž členové právě odvaželi na koňském povoze lidské tělo. Vláda posléze našel i místo, kde dotyčný člověk zemřel, a protože tělo bylo v přírodě již delší dobu, zjistil, že rozkladem patrně místo hostí rozličnou skupinu hmyzu včetně jeho oblíbených brouků. Jako entomolog se tak zachoval naprosto přirozeně a opatrně brouky posbíral do sběrné láhve.

Přeji ti, Vládo, mnoho nadšených posluchačů tvých historek i tam nahoře a budu na tebe vzpomínat.

Jan SCHNEIDER, v Praze dne 23. září 2024

Obr. 8. Vlád'a ve své noční pracovně v garáži ve Woodlawn, Ontario, Kanada. Archiv Bruce D. Gilla.

Fig. 8. Vlád'a at his night workstation in the garage at Woodlawn, Ontario, Canada. Archive of Bruce D. Gill.

Obr. 9. Henry Howden, Bruce D. Gill, Vladislav Malý a Paul Skelley ve Woodlawnu, Ontario, Kanada, 13.VI.2004. Archiv Bruce D. Gilla.

Fig. 9. Henry Howden, Bruce D. Gill, Vladislav Malý, and Paul Skelley in Woodlawn, Ontario, Canada 13.vi.2004. Archive of Bruce D. Gill.

I first had the pleasure of meeting Vladislav Malý on August 19th 1995, a most auspicious date. It was likely his first visit to Canada but definitely not his last. His reason for travelling here was to attend Henry F. Howden's 70th birthday celebration and retirement from teaching at Carleton University. As co-organizer of the event, I had surreptitiously mailed out invitations to Henry's list of scarab reprint recipients from around the World. Lád'a was one of just two overseas visitors to accept. He was met at the Montreal airport a few days before the event by Aleš Smetana and brought with him a suitcase of dried beetles as gifts. The other overseas visitor was Patrick Arnaud from Paris who showed up with a suitcase of champagne! I don't recall much of that 1995 visit as I was busy with arrangements and dealing with the 40 or 50 other participants at the festivities. However it would appear that Mr. Malý enjoyed his time in Ottawa as he returned the following May, this time with a suitcase loaded with collecting gear and more dried beetles.

Staying once again with Aleš, he was invited up to Lubomir Masner's cottage in the Gatineau Hills for a weekend visit. I was also invited to come along for a day with my four entomological visitors at the time: Federico Escobar, Fernando Fernández, and Alejandro Lopera from Colombia and Mila Coca from Spain. In those early days of e-mail, some of my messages were rather brief like: "Escobar & associates have landed from Colombia. Have Coca. Will see you shortly." Thankfully Government e-mails were not closely monitored in those days, otherwise we might have had a rather rude surprise awaiting us at Lac Roddick. No surprises, just a lovely BBQ lunch prepared by Lubo. After lunch Lubo suggested that our visitors must experience a Canadian tradition – paddling a canoe. I don't recall who went first, but when Láda and Mila tried their hand at canoeing, they didn't get more than a meter from shore before they both ended up in the water. In fact, they landed more in mud than in water, but everyone including the intrepid first-time canoers had a good laugh and we all enjoyed some more beer as they dried their gear beside the campfire after changing into dry clothes.

Lád'a was very interested in collecting in Colombia so he used this opportunity to query the Colombians about collecting in their country, with Lubo translating from Czech into English and Spanish. Rumour has it that when Láda and his travelling companion did eventually make it to Colombia and tried to check in with contacts at the von Humboldt Institute in Villa de Leyva, it was closed for a holiday. Unfortunately, they skipped that important meeting and travelled on without local intel. They apparently set up their mercury vapour collecting lights inside a cocaine plantation in the wrong part of the country and quickly attracted the wrong kind of attention. After much to do and being shunned by the local police and military, they were eventually evacuated by the Red Cross and told never to return!

He did however return to Canada in June of 1997 for another collecting trip, staying once again with Aleš and Lise, and visiting the Canadian National Collection for the 3rd time. He apparently skipped Canada in 1998 and 1999 but came back in June of 2000. He, together with Aleš and Lise were our dinner guests on June 24th, 2000, one year after I had purchased a house in Woodlawn in the rural outskirts of Ottawa and had gotten married. Láda says he was impressed by my collection of insects and sports cars according to Aleš' translation in our guest book. With six hectares of mixed hardwood and coniferous forest and no collecting permits required, he seemed genuinely happy to accept our invitation (translated by Aleš) to return next year for an extended stay to collect insects.

And return he did in May of 2001, bringing with him yet more gifts of dried beetles, insect pins, and plenty of supplies for trapping beetles and black lighting for moths. It was a good

Obr. 10. Arthur Evans, Vladislav Malý a Phillip Harpootlian ve Woodlawn po akci HowdenFest II, 21.VIII.2005. Archiv Bruce D. Gilla.

Fig. 10. Arthur Evans, Vladislav Malý, and Phillip Harpootlian in Woodlawn after HowdenFest II, 21.viii.2005. Archive of Bruce D. Gill.

thing that I had a 220V welding outlet in the garage, as his lighting equipment was of a European standard and wouldn't have worked on the 120V in North America. He had a busy time pitfall trapping for Carabids, Scarabs & Silphids, running fruit traps for Cerambycids & Nitidulids and spent many nights pulling Saturniids and Sphingids off the mercury vapour sheet. He set up his working space in the garage where he was protected from the rain (Fig. 8). One morning he asked to borrow a slingshot which I happily complied with, not knowing what he wanted to do with it. The following morning, he explained that a skunk (*Mephitis mephitis*) had been eating insects off his light sheet, so he used the slingshot to fire a rock at the rear end of the pilfering mammal to scare it away. He indicated that he was a good

Obr. 11. Vláďa na návštěvě Stewarta Pecka a Jarmily Kukalové-Peck v Ottawě, Ontario, Kanada, 12.VI.2019. Archiv Bruce D. Gilla.

Fig. 11. Vláďa visiting Stewart Peck and Jarmila Kukalova-Peck in Ottawa, Ontario, Canada, 12.vi.2019. Archive of Bruce D. Gill.

half meter away from the skunk when he launched the projectile, and asked if the skunk could shoot more than 10 or 20 cms. When I indicated that our Canadian skunks were pretty accurate up to 3 meters, he looked rather shocked then grinned and replied in English “Me lucky guy.” He was indeed a lucky guy as I doubt that Jocelyn would have welcomed him back into the house without a long soaking in dog shampoo, hydrogen peroxide and perhaps even some tomato juice.

A few years later Lád’a stayed with us in June 2004 (Fig. 9) and again the following year in August where he served as official photographer for Howden Fest II, Henry’s 80th birthday celebration bash (Fig. 10). He returned in May 2007, and made his last visit in June of 2019 after the passing of Rod Parrott (Figs 11–12). He was an excellent house guest keeping himself busy running insect traps, and enjoying the abundant nature of eastern Canada. He could sit for hours photographing Blue Jays, Cardinals, Grackles, Pileated Woodpeckers, Rose-breasted Grosbeaks and many other birds that frequented the bird-feeder on our back deck. He was a well-rounded naturalist and appreciated the three species of turtles that nested on our property and the various snakes and amphibians that he encountered while exploring the forest. In the field (Fig. 13) he would get down & dirty to find the good beetles. He was normally fully equipped carrying an aspirator and feather-weight forceps for gathering delicate specimens from flowers and fungi, a collecting net and beating sheet, as well as a trowel and a heavy chopper for ripping open rotten logs for *Ceruchus* and *Platycerus* Lucanids. He had a keen eye for insect signs and was quick to recognize subtle Geotrupine activity beside some mushrooms in the sandy soils around Constance Bay. He proceeded to dig up specimens of

Obr. 12. Vlád'a fotografující nosorožika *Aphonus tridentatus* (Say, 1823) nedaleko Pembroke, Ontario, Kanada, 20.VI.2019. Archiv Bruce D. Gilla.

Fig. 12. Vlád'a photographing a Rhinoceros beetles *Aphonus tridentatus* (Say, 1823) near Pembroke, Ontario, Canada, 20.vi.2019. Archive of Bruce D. Gill.

Anoplotrupes balyi much to the delight of the Howdens and me who were out with him. Since he didn't drive nor speak much English, he always had at least one local entomologist along for transport, and to help explain to any curious passers-by that he was a harmless Czech visitor collecting insects and not a threat to anyone despite his unusual behaviour (unusual at least for non-entomologists).

His beetle trapping in our backyard likely provided him with many good specimens for bolstering his own collection as well as providing extras for trade. The biggest surprise for me was when he showed me a series of the Cerambycid *Purpuricenens humeralis* that he had collected with a fruit trap baited with banana. I had never seen this species, so I quickly set out my own trap to add some specimens to my collection. I had often used these traps in the Neotropics, but it had never occurred to me that they might work in a much more northern forest. Visitors like Lád'a can be very educational!

Lád'a appreciated good food & beer (Pilsener Urquel of course) and even volunteered to cook Lecho and Bramborak for dinner on occasion. He got on very well with everyone he met in Canada, and enjoyed his visits and collecting trips with the Howdens plus Rod & Joan Parrott in Port Hope (also enthusiastic amateur entomologists) even though none of them spoke Czech. It seemed that speaking "beetles" was often enough when communicating with friends, but when some important issue arose, snippets of English, Spanish and German could often convey the message. The linguistic fallback was either consulting a Czech-English dictionary or a quick phone call to Aleš or Lubo for a translation.

Obr. 13. Vlád'a sbírající brouky na pláži u Constance Bay, Ontario, Kanada, 21.VIII.2005. Archiv Bruce D. Gilla.
 Fig. 13. Vlád'a collecting on the beach at Constance Bay, Ontario, Canada, 21.viii.2005. Archive of Bruce D. Gill.

In addition to appreciating the smaller things in life such as insects, Lád'a and I shared an interest in much larger “organisms” like steam locomotives. During our travels in Ontario we enjoyed a break to view the Canadian Pacific Railway's #2816 Royal Hudson locomotive in Smiths Falls on 12 June 2004 as it travelled across the country (Fig. 14).

Lád'a was a very generous individual, and I took him up on his offer to visit him in Prague on two occasions. My first visit was at the beginning of September 1996 when I stayed at his apartment for a week while I worked on Balthasar's collection at the National Museum in Kunratic. I bunked on the sofa in his jam-packed apartment which also doubled as a menagerie, while he slept upstairs in his bug room. I have fond memories of being awoken at first light when some of his cages came alive with the sound of African Cetoniids bursting into flight. No alarm clock needed, plus I learned a bit of the biology that these *Chelorrhina* or *Mecynorrhina* are enthusiastic auroral fliers. I also learned that there is truth to the Czech bumper sticker: “Beer – Not Just for Breakfast”. His apartment along the Vltava River provided a glimpse of the Prague Castle but more importantly, a splendid view of the Staropramen brewery across the river. It was so close that if the winds were good, you could actually smell it!

My second trip to Prague was in September 2009 to attend the Immature Beetles Meeting and the Insect Bourse before heading off for field work in the Democratic Republic of the Congo. Since Jocelyn was accompanying me on the European leg of this trip, Lád'a very graciously put us up in a local hotel where we wouldn't have to squeeze in with the beetles, turtles and other critters that shared his apartment. It was a most enjoyable visit in all respects (Fig. 15). He will be sadly missed by his friends in Canada. Rest in peace my friend.

Bruce D. GILL, in Woodlawn (Ontario, Canada), October 9, 2024

Vlád'u Malého jsem poznal již jako malý kluk, kdy jsem s tatínkem začal docházet na výměnné dny. Vlád'a byl nepřehlédnutelný, i pro malé dítě. Nemohu říct, že by mi tehdy přirostl k srdci. Nervózní, ukřižovaný, zarostlý pán. Od pohledu mrzout.

Můj pohled se však začal postupně měnit. Přispěl k tomu zejména začátek mého působení v ČSE, a také studijní zaměření na PfF UK pod vedením Davida Krále, tedy vrubounovití brouci. Najednou jsem měl s Vlád'ou mnohem více společného a naše interakce se prohloubily. Do styku jsme přicházeli kvůli stolu ČSE na Mezinárodním výměnném dni, který Vlád'a pořádal a prostor pro ČSE zde poskytoval zdarma jako sponzorský dar Společnosti. Od pár vět jsme se právě díky vrubounovitým broukům dostávali stále více do delších debat nad společným zaměřením.

Na jednom z výměnných dnů přišlo pozvání pro mě a Lucku k Vlád'ovi domů. Ukázu Vám sbírku, tak zněl slib. Sbíрка však byla na jeden večer moc velké sousto. Z jedné návštěvy se jich nakonec stalo několik. Pravidelných, přátelských posezení nad krabicemi brouků. Vlád'a měl sbírku uloženou ve sklepě v bývalém bytě. Regály a krabice zaplňovaly celý prostor, výjimku tvořil pracovní stůl a knihovna v rohu. Mnoho štítků, separátů, špendlíků. Klasický entomologický nepořádek. Vlád'a si vždy sedl na stůl, zapnul svoji elektronickou cigaretu, jejíž typickou vůni cítím i nyní při psaní těchto řádků, a rozlil nám Prosecco. Měl jej moc rád. A povíдалo se. Historky z cest, ze života. A nosili se krabice, jedna za druhou. Někdy

Obr. 14. Vlád'a před lokomotivou CPR's 2816 Royal Hudson v Smiths Falls, Ontario, Kanada, 11.VI.2004. Archiv Bruce D. Gilla.

Fig. 14. Vlád'a beside the CPR's 2816 Royal Hudson locomotive in Smiths Falls, Ontario, Canada, 11.vi.2004. Archive of Bruce D. Gill.

ucelené taxonomické skupinky, jindy náhodné krabice barevných hovňousů, onehdy pečlivě zvolené krabičky, v nichž důležitý byl jediný kousek. K výkladu, báchorce, demonstraci morfologické struktury. ... Záleželo.

Setkání však bohužel neměla dlouhého trvání. Přerušil je částečně covid, a pak významně Vládova nemoc. Navštěvovali jsme se i poté. V nemocnici. Na ta setkání již nevzpomínám rád. Ale ač nebyla příliš potěšující, i ta mě mnoho naučila. O životě, i o Vládovi.

Vlád'a byl zvláštní patron a velký svéráz. Mnoho lidí v naší komunitě jej vnímá jen ze setkání na výměnných dnech, kde byl nervózní, často nepříjemný. Ale takový Vlád'a vlastně nebyl. Pod hrubou slupkou se skrýval skromný chlapík s velkým srdcem. Sečtělý a světzanlý, ač nevystudovaný a neznaje cizích jazyků. V životě ani v zahraničí se nikdy neztratil. Miloval sbírání a brouky. Uměl si užívat skvělého jídla a pití (obr. 16). Okolí často nevnímal a šel si za svým. Nic jej nemohlo z jeho životní cesty odklonit.

Myslím, že osobnost Vládi bude ještě mnohými doceněna, ač nyní to tak možná nevnímají. S jeho odchodem končí jedna z významných ér nejen české, ale i světové entomologie. Čas teprve ukáže, jak moc záslužnou činností bylo pořádání Mezinárodních výměnných dnů. Pro nás pro všechny.

Ač se Vlád'a zdánlivě snažil od sebe všechny odehnat, nepodařilo se mu to zcela a u všech. Mnoho entomologických rozprav z poslední doby se dřív nebo později stočilo k tomu poměššímu vousatému bouřlivákovi. S láskou na něj vzpomíná mnoho přátel. A mezi nimi i já.

David SOMMER, v Praze dne 11. října 2024

Malý jménem, malý možná i vzrůstem, nikoliv však svým duchem, srdcem a láskou k přírodě.

Během léta nás navždy opustil přírodovědec, entomolog, terarista a sběratel rozličných přírodnin – „náš Vlád'a“. Toto slovní spojení se mi vybavuje z prvních kontaktů na Mezinárodním setkání sběratelů hmyzu (dále MSSH) tehdy ještě v Národním domě na Vinohradech. Označení „náš Vlád'a“ zaznívalo od jeho blízkých osob a přátel v situacích, kdy Vládova představa o provedení nějaké činnosti nebo úkolu nebyla splněna k jeho obrazu a svůj nesouhlas dal velmi hlasitě a přímo najevo. Jeho až cholerické vystupování působilo na první dojem přinejmenším nehezky.

Nicméně jak plynul čas, zjistili jsme, že Vlád'a má své dvě tváře – dvě osobnosti v jednom těle. V jedno z horoskopů se uvádí, že lidé narození ve znamení vodnáře „... rádi plavou proti proudu a jsou originální. Že jsou to empatictí snílci, kteří milují přírodu a chtějí zlepšit svět.“ Tato slova o Vládovi naprosto přesně platí a vystihují ho.

Zprvu jsme se totiž setkávali pouze ve spojitosti s přípravou a pořádáním MSSH, jehož je zakladatelem a duchovním otcem. Organizace celé akce pochopitelně s sebou přináší mnoho úkolů a organizačních úskalí, což znamenalo i větší tlak na samotného Vláu. Přestože jeho entomologičtí přátelé a kamarádi mnohdy ve svých vyprávěních připomínali veselé historky s vtipným Vládou, z vlastní zkušenosti se tomu nelehko věřilo.

Postupem času přibývala i neformální setkání v mezičasech konání MSSH, díky čemuž jsme zjistili, jak laskavý, hodný, pozorný, starostlivý a vřelý Vlád'a uvnitř je. Jeho veselá povaha pro nás čekala na své odhalení. O to větší a hlubší to poznání jeho osobnosti bylo. Ve výsledku jsme se za ta léta stali blízkými přáteli, kteří mu pomáhali řešit mnohá úskalí každodenního života, včetně seniorských překážek v uspěchané moderní digitální době.

Obr. 15. Skvělé pivo a přátelé v Praze, 30.IX.2009. Archiv Bruce D. Gilla.

Fig. 15. Enjoying great beer and friendship in Prague, 30.IX.2009. Archive of Bruce D. Gill.

Jeho osobní vyprávění nám umožňovala poznávat ho hlouběji a hlouběji. Jaké překážky mu byly kladeny do jeho života od útlého dětství, a to ať samotným osudem v podobě brzkého odchodu maminky, ale i komunistickým režimem. Měl smysl pro přátelství, spravedlnost, pravdu a čest, za něž se byl ochoten bit do posledního dechu. Jistě si mnozí vzpomenou na jeho mediální výstupy a organizace protestních a petičních akcí při snaze pomoci zachránit ducha entomologie v boji s indickou justicí v roce 2008.

Vláďa byl nejen hrdým bojovníkem v nelehké době, ale měl i obdivuhodný smysl pro spolkovou činnost a stmelování kolektivu. Byl významným členem ČSE i Československého svazu chovatelů. Při pořádání nekomerčních přednášek a výstav se u Vládi zrodila myšlenka uspořádat setkání tehdejších československých entomologů a sběratelů hmyzu se zahraničními účastníky. A právě v říjnu 1986 se mu takové první setkání jako organizátorovi podařilo realizovat. Jeho přínos pro spolkovou činnost a význam českého jména ve světovém měřítku je tak nesmírný.

Mezinárodní setkání sběratelů hmyzu je Vládovým odkazem. Díky němu se již druhou generaci mají možnost setkávat odborníci z celého světa za účasti laické veřejnosti. Proto každý celý víkend v březnu a říjnu, v termínech, které zavedl Vláďa, se budeme všichni ti, co mají zájem o entomologii a přírodu obecně, setkávat i nadále.

Vláďo, Ty na nich budeš s námi v našich vzpomínkách napořád.

Jiří JANOTA, v Praze dne 29. října 2024

We first met Vladislav Malý more than 20 years ago, at the six-monthly entomological meetings that he organized for decades in Prague. In the mid-1990s, Howard was probably the first British entomologist to attend what were still, at that time, mainly exchange days showing the Czech and Central European fauna. As the world opened up for Czech entomologists, these events became more and more international, with specimens from all over the globe exhibited and traded. When Howard became Head of Collections at the Natural History Museum in London, he started bringing members of his team, including Max, to participate. By 2004, a team of us were systematically bringing hundreds of loans of museum specimens to researchers from Czech Republic and other parts of Europe and beyond (because as the fame of these meetings spread, they became global hubs, attracting entomologists from several continents). We also took bags of unmounted specimens to be mounted by Czech specialist preparators, unlocking decades worth of backlogs and making them available for science. These events have become an essential bridge to us, to connect our collections on our island with the thriving, dynamic European entomological community. Over more than 20 years, we have carried more than 1200 loans out and back, had over 100,000 beetles identified by experts, and more than half a million specimens mounted. We have also made many collaborators and life-long friends through these meetings. Our Museum is just one organization, and the bursa attracts hundreds of other entomologists with similar stories, which shows its importance for connecting entomological communities and keeping our science alive. Vladislav Malý arranged and presided over more than 70 bursas since 1986. He often said that, in entomology, the Czech Republic was a ‘Global Superpower’, but maybe he didn’t even recognise his own important role in building and maintaining this superpower status.

In the early 2000s, the bursa was still held in the magnificent Mayakovsky Hall ballroom at the 1894 Národní dům na Vinohradech at Náměstí Míru, where boxes of specimens nestled among neoclassical reliefs and friezes, and the beer was served on gilt-edged marble tables. It was a large venue, but was frequently filled with hundreds of entomologists. We used to hand out our loans in the lobby, but Vlád’a was aware of what we were doing and would give us an empty table to use when one was available. In 2013, presumably because of rising costs and declining footfall, the bursa moved to its new venue at Arkády Pankrác, nowhere near so convenient or so opulent, but the insects, conversation and companionship remained an attraction. Around this time, ever the businessman, Vlád’a started charging us for our tables, but he often used to bring us some lunch vouchers or a bottle of something interesting together with the bill. We last saw him in March 2024, when his friends and family brought him around the bursa in a wheelchair to survey his empire for what sadly was to be his last time. He was very ill by then, but observing all the exhibits and the entomologists who were pleased to see him, he looked happy.

We would like to express our appreciation of Vladislav Malý and to acknowledge the huge contribution he made to uniting entomologists and entomological institutions across borders and seas, in keeping the science of entomology alive and helping to inspire a next generation, in the heart of what he himself named as the entomological global superpower of the Czech Republic. We are pleased that these events, now called “Malý bursas” as a mark of quality, have continued since his passing, and we hope this excellent tradition will continue for many more years to come.

Maxwell BARCLAY and Howard MENDEL, in London (United Kingdom), December 2025

Obr. 16. Vlád'a miloval skvělé jídlo i pití. Oslava narozenin, 17.IV.2014. Archiv Davida Krále.
Fig. 16. Vlad'a loved great food and drink. Birthday celebration, 17.iv.2014. Archive of David Král.

David SOMMER, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha
& Fakulta životního prostředí, Česká zemědělská univerzita v Praze, Praha

David KRÁL, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha

Štefan DOLÁK, Žebrák

Eric JIROUX, Conflans-Sainte-Honorine, France

Vladimír BENEŠ st., Ústřední vojenská nemocnice, Praha & Fakulta všeobecného
lékařství Univerzity Karlovy, Praha

Jan SCHNEIDER, Česká společnost entomologická, Praha

Bruce D. GILL, Canadian National Collection of Insects, Ottawa, Canada

Jiří JANOTA, Praha

Maxwell BARCLAY and Howard MENDEL, Natural History Museum,
London, United Kingdom